

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การใช้สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมี
วิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแผนการจัดกิจกรรม
พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สื่อ
สิ่งพิมพ์ และศึกษาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
ที่ได้รับการจัดกิจกรรมโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ กลุ่มเป้าหมายเป็น นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียน
ที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนบ้านม่วงโดน อำเภอบ้านโฮ่ง จังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 2 จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่
แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน
10 แผน รวม 20 ชั่วโมง แบบทดสอบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ จำนวน 1 ฉบับ
ผู้ศึกษาได้วัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนก่อนการจัดกิจกรรม หลังจากนั้น
ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดกิจกรรม พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมี
วิจารณญาณ โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ดำเนินการจัดกิจกรรม สัปดาห์ละ 2 วัน เมื่อจัดกิจกรรมครบตาม
แผนที่กำหนดไว้ ผู้ศึกษาได้ทำการวัดความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน
โดยใช้แบบทดสอบความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ชุดเดียวกับก่อนการจัดกิจกรรม
การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ยร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการศึกษา

1. ได้แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 10 แผน ประกอบด้วย

แผนการจัดกิจกรรมที่ 1 เรื่อง อาหารเป็นพิษ	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดกิจกรรมที่ 2 เรื่อง พิษสมุนไพรร	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดกิจกรรมที่ 3 เรื่อง สิ่งแวดล้อม	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดกิจกรรมที่ 4 เรื่อง อยู่อย่างพอเพียง	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดกิจกรรมที่ 5 เรื่อง คุณธรรมนำชีวิต	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดกิจกรรมที่ 6 เรื่อง คนดีที่น่ายกย่อง	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดกิจกรรมที่ 7 เรื่อง เอกลักษณ์ไทย	เวลา 2 ชั่วโมง
แผนการจัดกิจกรรมที่ 8 เรื่อง ก้าวไกลกับเทคโนโลยี	เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 9 เรื่อง โฆษณาใจ เวลา 2 ชั่วโมง

แผนการจัดกิจกรรมที่ 10 เรื่อง ข่าวด่วน เหตุการณ์ทั่วไป เวลา 2 ชั่วโมง

2. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 94.29 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 60.00 และนักเรียนผ่านเกณฑ์ทุกคน

อภิปรายผล

1. ได้แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 10 แผน เป็นแผนการจัดกิจกรรมที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญสื่อสิ่งพิมพ์ที่ใช้มีความเหมาะสม กิจกรรมชั้นนำเข้าสู่บทเรียน กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความสนใจ ใช้ ความคิด ฝึกสมอง เคลื่อนไหวร่างกาย ทำให้มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ ขึ้นปฏิบัติกิจกรรม คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดกิจกรรมแบบกลุ่มแบบละความสามารถ ผู้เรียนมีบทบาทและมีส่วนร่วมมากที่สุด ผู้เรียนได้ใช้ความคิดตอบคำถามที่กระตุ้นการคิด ขึ้นสรุป ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับ ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ขึ้นประเมินผล ประเมินตามสภาพจริง ด้วยเครื่องมือที่ระบุเกณฑ์ การประเมินและระดับคุณภาพ ไว้อย่างชัดเจน แผนการจัดกิจกรรมที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นสามารถพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนได้

2. ความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าเกณฑ์การประเมินของโรงเรียนที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 60.00 ได้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 94.29 โดยนักเรียนทำคะแนนด้านการพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูล สูงสุด (ร้อยละ 24.46) รองลงมา คือ ด้านการตั้งคำถามและตอบคำถาม (ร้อยละ 23.57) ด้านการนิรนัยและตัดสินผลการนิรนัย (ร้อยละ 23.39) และด้านการให้ความหมายของคำต่างๆ และตัดสินความหมาย (ร้อยละ 22.86)

เหตุผลที่ทำให้นักเรียนได้คะแนนด้านการพิจารณาความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลมากที่สุด เนื่องจากสื่อสิ่งพิมพ์มีการระบุที่มาของข้อมูลอย่างชัดเจน ข้อมูลมีรายละเอียดเพียงพอ ทำให้นักเรียนสามารถค้นหาคำตอบ เพื่อนำมาประกอบในการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง ส่วนเหตุผลที่ทำให้นักเรียนได้คะแนนด้านการให้ความหมายของคำต่างๆ และตัดสินความหมายน้อยที่สุด เนื่องจากความสามารถดังกล่าวต้องใช้การคิดหลายขั้นตอน ต้องเข้าใจ ต้องแปลความ ตีความ ขยายความ ต้องสร้าง มโนภาพ ต้องมองเห็นความสัมพันธ์ ต้องพิจารณาเปรียบเทียบ

ว่ามีอะไรเหมือนกัน อะไรต่างกัน ต้องแยกแยะหรือวิเคราะห์หาเหตุผลเพื่อพิจารณาตัดสินใจ
ข้อสรุป คำที่นำมาใช้เป็นคำที่แตกต่างจากคำในสื่อสิ่งพิมพ์ จึงส่งผลให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้
น้อยกว่า

นอกจากนี้การจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณโดยใช้สื่อ
สิ่งพิมพ์ จัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการคิดแบบเน้นความสำคัญของผู้เรียนหรือยึดนักเรียน
เป็นศูนย์กลาง เป็นการเพิ่มบทบาทของนักเรียนให้มีส่วนร่วมมากขึ้น และครูจะมีบทบาทใน
การจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เรียนรู้ในสถานการณ์ต่างๆ จากประสบการณ์ กิจกรรม และ
การทำงาน อันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนครบทุกด้าน ทั้งทางกาย ทางจิตหรืออารมณ์ ทางสังคม
และทางสติปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับคณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543, หน้า 20) กล่าวถึง
กระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดว่า “กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด หมายถึง
การกำหนดจุดหมาย สาระ กิจกรรม แหล่งเรียนรู้ สื่อการเรียนและการวัดประเมินผล ที่มุ่งพัฒนา
คนและชีวิต ให้เกิดประสบการณ์การ การเรียนรู้เต็มความสามารถ” ซึ่งผู้ศึกษาได้จัดบรรยากาศ
การเรียนรู้ให้เหมาะสมกับธรรมชาติการเรียนรู้ สร้างความอบอุ่น ความเป็นกันเองกับผู้เรียนให้
โอกาสผู้เรียนคิดอย่างทั่วถึง จัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาความสามารถในการคิด
อย่างมีวิจารณญาณดังนี้ การนำเข้าสู่บทเรียน ได้จัดกิจกรรมที่เน้นกระตุ้น และเร้าความสนใจให้
ผู้เรียนเกิดความสนใจ เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินได้เคลื่อนไหวร่างกาย ได้เล่นเกม ร้องเพลง
ได้ฝึกสมองและฝึกทักษะการคิด ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา ขัมมณี (2552, หน้า 119-121) ที่กล่าว
ไว้ว่า การสอนครูต้องคำนึงการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นสำคัญและช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วย
วิธีการต่างๆ มิใช่เพียงการถ่ายทอดความรู้เท่านั้น การจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเป็น
ศูนย์กลาง เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ยึดผู้เรียนเป็นตัวตั้งโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับ
ผู้เรียนและประโยชน์สูงสุดที่ผู้เรียนควรจะได้รับ และมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้
ผู้เรียนมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมี
บทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเต็มตัวและได้ใช้กระบวนการ
เรียนรู้ต่างๆ อันจะนำผู้เรียนไปสู่การเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริง การมีส่วนร่วมอย่างเต็มตัวที่จะช่วยให้
ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่แท้จริงได้ดี ควรเป็นการเต็มตัวที่เป็นไปอย่างรอบด้านทั้งทางด้านกาย
สติปัญญาสังคมและอารมณ์ การปฏิบัติกิจกรรม เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้ใช้ความคิด เนื้อหาที่ใช้ไม่

ยากหรือง่ายจนเกินไป เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสิ่งใกล้ตัว และการดำรงชีวิตประจำวันของผู้เรียน เน้นการฝึกทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันให้ รู้จักคิดแก้ปัญหาาร่วมกัน ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ ร่วมกัน ขอมรับฟังและพิจารณาความคิดเห็นของผู้อื่น ขอมรับในเหตุผลและข้อมูลของกลุ่ม หรือ ของคนอื่นที่ดีกว่าหรือมีมากกว่า ไม่ยึดมั่นในความคิดของตนเองเป็นหลัก ตัดสินใจโดยใช้ข้อมูล ประกอบเพียงพอ รู้จักตั้งคำถาม จับประเด็น ด้วยการเรียนรู้ด้วยตนเองและผู้อื่น แสดงความคิด ออกมาให้ผู้อื่นรู้ มีการรายงานผลการคิดให้ ผู้อื่นทราบ ได้ใช้ความคิด แสดงออกทางความคิดของ นักเรียนอย่างเต็มที่ รู้จักผสมผสานความคิดของแต่ละคนแล้วนำมาหลอมรวมเป็นความคิดของ กลุ่ม มีความมั่นใจในตนเอง กล้าแสดงออกซึ่งความคิด โดยเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและลงมือ ปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน ดังที่ คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543, หน้า 56) ได้นำผลของ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ว่า ครูต้องเหนือกว่าปกติ แต่คุ้มค่าที่ทำให้เด็กฉลาดขึ้น มีความคิด รู้จักสื่อความหมาย เด็กได้เรียนสิ่งที่สนใจและถนัด และเกิด การเปลี่ยนแปลงอย่างเห็น ได้ชัดหลังจากการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ คือ บรรยากาศของห้องเรียนสนุกสนาน นักเรียน กล้าคิด กล้าแสดงออกมากขึ้นนักเรียนสนุก เพราะนอกจากความรู้ความเข้าใจที่ได้จากการเรียน แล้วยังได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นจากการที่ได้ลงมือทำจริงๆ อีกด้วย ประกอบกับสื่อสิ่งพิมพ์ ที่ใช้มีการศึกษาและคัดเลือกตามหลักเกณฑ์พิจารณาสื่อสิ่งพิมพ์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

นอกจากนี้การวัดและประเมินผล เป็นการประเมินตามสภาพจริงที่เน้นการเรียนรู้อย่างมี จุดหมาย สอดคล้อง กลมกลืนกับการจัดกิจกรรม มีเครื่องมือในการวัดที่ผ่านการตรวจสอบจาก ผู้เชี่ยวชาญ มีการระบุเกณฑ์ ให้คะแนน และระดับคุณภาพ ที่ชัดเจน และสังเกตพฤติกรรม การเรียนของนักเรียนร่วมไปด้วย การจัดกิจกรรมดังกล่าว สอดคล้องกับคำกล่าวของ ประเวศ วะสี (อ้างในคณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้, 2543, หน้า ข) ที่กล่าวไว้ว่า “ครูควรจะเปลี่ยน บทบาทจากการต้องท่องเนื้อหาวิชามาถ่ายทอดให้นักเรียนฟัง มาเป็นผู้ให้ความรักความสนใจใน ชีวิตของนักเรียนแต่ละคน จัดประสบการณ์การเรียนรู้อันหลากหลายและเหมาะสมกับผู้เรียนร่วม เรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์กับนักเรียนในสถานการณ์จริง รู้ศักยภาพที่แตกต่างกันของนักเรียนแต่ละ คน และส่งเสริมให้นักเรียนได้นำศักยภาพนั้นมาใช้” และสอดคล้องกับคำกล่าวของ อารุง

จันทวานิช (อ้างใน คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้, 2543, หน้า ๓) ที่ว่า “ครูต้องร่วมกันจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน ให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่สมบูรณ์และสมดุลทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งมีความรู้ความสามารถ เจตคติและค่านิยมที่จะพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต” การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ นอกจากพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณของผู้เรียนแล้ว ยังส่งผลให้ ผู้เรียนมีทักษะในการดำเนินชีวิต และสามารถนำความคิดไปประยุกต์ในสถานการณ์อื่นๆ มีความระมัดระวัง รอบคอบ รู้จักแยกข้อมูลที่จริงหรือเท็จ รู้จักแยกข้อมูลที่น่าเชื่อถือและไม่น่าเชื่อถือ มีความเป็นผู้นำและผู้ตาม มีการพัฒนาด้านอารมณ์ เป็นผู้ฟังที่ดี และอดทนต่อสถานการณ์ที่กดดัน บีบคั้น มีความพร้อมทางด้านอารมณ์ มีความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ ได้ค้นพบคำตอบและสามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง มีความสนใจ ความตั้งใจ มีส่วนร่วม มีความรับผิดชอบ มีความกระตือรือร้น มองเห็นข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดของตนเอง มีเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับข้อสรุปของ ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551, หน้า 26) ที่สรุปได้ว่า ผลจากการฝึกให้คิดจะช่วยให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน คือ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีระบบมีหลักการและมีเหตุผล ผลงานที่ได้รับมีประสิทธิภาพ สามารถพิจารณาสิ่งต่างๆ และประเมินงานโดยใช้หลักเกณฑ์อย่างสมเหตุสมผล รู้จักประเมินตนเองและผู้อื่นได้อย่างถูกต้อง ได้เรียนรู้เนื้อหาได้รับประสบการณ์ที่มีคุณค่า มีความหมายและเป็นประโยชน์ ได้ฝึกทักษะการทำงาน การใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา มีความรู้ความสามารถ มีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบขั้นตอน ส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาและสื่อความหมาย เกิดความสามารถในการคิดอย่างชัดเจน คิดอย่างถูกต้อง คิดอย่างแจ่มแจ้ง คิดอย่างกว้างขวาง คิดไกลและคิดอย่างลุ่มลึก ตลอดจนคิดอย่างสมเหตุสมผล ทำให้เป็นผู้มีปัญญา มีคุณธรรมจริยธรรม ความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีความเมตตากรุณาและเป็นผู้มีประโยชน์ต่อสังคมมีทักษะและความสามารถในการอ่าน เขียน พูด ฟัง และมีทักษะการสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

นอกจากผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณแล้ว การจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ทำให้ครูได้พัฒนาตัวเอง คือ ได้มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นฝึกทักษะการคิด ได้ศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับความคิด นิยามของการคิด และทักษะในการสอนให้คิด ได้จัดบรรยากาศการเรียนรู้

ที่เอื้อต่อการฝึกทักษะการคิด รู้จักวิธีการกระตุ้นให้นักเรียนสนใจใฝ่รู้ต่อการคิด ให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ เป็นผู้เสริมและนำทางไปสู่เป้าหมายของการคิดที่ถูกต้อง เชื่อมโยงความคิดเห็นของนักเรียนที่มีความคิดแตกต่างกัน ใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของนักเรียนบนพื้นฐานของเหตุผล มีความเป็นมิตร มีความใกล้ชิดและจริงใจต่อนักเรียน ฝึกให้นักเรียนได้ค้นพบในสิ่งที่เรียนรู้ด้วยตนเอง และเสนอแนะผลจากการคิดอย่างถูกต้องเหมาะสม เตรียมการต่างๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิด เช่น กิจกรรมการฝึกทักษะการคิด สร้างคำถามให้เหมาะสมกับผู้เรียน ใช้คำถามกระตุ้นเพื่อให้เกิด การจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนรู้จักคิด สร้างสถานการณ์ที่ยั่วให้คาดการณ์และคาดเดาส่ิงต่างๆ ซึ่งอาจมีคำตอบหลายๆ แนวทาง เสริมแรงให้ผู้เรียน สอดคล้องกับคณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ (2543, หน้า 21) ที่กล่าวไว้ว่า “ครูเป็นผู้วางแผนชั้นต้น ทั้งเนื้อหาและวิธีการแก่ผู้เรียน จัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้ และช่วยชี้แนะแนวทางการแสวงหาความรู้ที่ถูกต้องให้แก่ผู้เรียน”

ผลการสร้างและใช้แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สวิง นน่อแก้ว (2548) ซึ่งได้ทำการศึกษา เรื่องการใช้รูปแบบการสอนกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อส่งเสริมทักษะการเขียนสะท้อนความคิดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถในการเขียนสะท้อนความคิดหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เกรือวัลย์ กาญจนคูหา (2548) ได้ทำการศึกษา เรื่องการใช้สื่อสิ่งพิมพ์เพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ก่อนเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 20.50 และหลังเรียนมีคะแนน เฉลี่ย 29.14 และ ชญาณิศวรร ยิ้มสวัสดิ์ (2552) ได้ทำการศึกษา เรื่องการใช้เทคนิคหมวกความคิด 6 ใบ เพื่อพัฒนากระบวนการคิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดโนนทัยยาฬ อำเภอมืองเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า หลังจากการใช้เทคนิคหมวกความคิด 6 ใบ เพื่อพัฒนากระบวนการคิด นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีผลการเรียนรู้หลังเรียน เรื่อง ชุมชนโบราณบริเวณแอ่งเชียงใหม่-ลำพูน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ผลการประเมินกระบวนการคิดของนักเรียนโดยรวมอยู่ใน

ระดับดี และกระบวนการคิดของนักเรียนส่วนใหญ่สามารถสะท้อนความคิดได้สูงกว่ากระบวนการคิดขั้นพื้นฐาน

สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ที่จัดกิจกรรมแบบเน้นความสำคัญของผู้เรียนหรือยึดนักเรียนเป็นสำคัญ สามารถพัฒนาการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และ เป็นการพัฒนาผู้เรียนพร้อมกันไปในทุกด้านทั้งร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา และสังคม ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นฝึกความสามารถในการคิด ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเป็นผู้มีทักษะการคิด คิดเป็น คิดถูก ทำถูก อันจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศทุกด้านในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

1. ครูผู้สอนสามารถที่จะนำแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ไปใช้สอนในชั่วโมงเรียน ใช้สอนซ่อมเสริม หรือให้นักเรียนได้ฝึกความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณนอกเวลาเรียน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนในระดับชั้นอื่นได้
2. ก่อนให้นักเรียนทำกิจกรรมเกี่ยวกับความสามารถในการคิดต่างๆ ครูควรทำความเข้าใจหลักการและจุดประสงค์ ให้เข้าใจก่อน แล้วจึงอธิบายวิธีและขั้นตอนการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเข้าใจก่อนลงมือทำกิจกรรมนั้น ๆ เพราะหากนักเรียนไม่เข้าใจวิธีการและขั้นตอนการจัดกิจกรรมแล้ว นักเรียนจะปฏิบัติตามขั้นตอนไม่ถูกวิธี ทำให้ผลการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนไม่บรรลุผลตามจุดมุ่งหมาย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความสามารถในการคิดอื่นๆ นอกจากการศึกษาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เช่น ความสามารถในการคิดแก้ปัญหา ความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ความสามารถในการคิดกว้าง คิดไกล
2. ควรมีการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนในการทำกิจกรรมกลุ่มขณะที่จัดกิจกรรมด้วยแผนการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์

3. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการคิดอย่างมีวิจารณญาณ กับ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมพัฒนาความสามารถในการคิดอย่างมี
วิจารณญาณ โดยใช้สื่อสิ่งพิมพ์

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved